

**UCHWAŁA NR XXX/193/17
RADY GMINY NOWOSOLNA**

z dnia 31 stycznia 2017 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar
Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2021**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2016 r., poz. 446 i 1579) w związku art. 6. ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. 2015 r., poz. 1390) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2021 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Nowosolna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2017 roku.

Przewodnicząca Rady Gminy
Nowosolna

**Małgorzata Kamińska -
Bruszevska**

Załącznik do Uchwały Nr XXX/193/17
Rady Gminy Nowosolna
z dnia 31 stycznia 2017 r.

**Gminny Program Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie
na lata 2017 – 2021
w Gminie Nowosolna**

Spis treści

Wstęp	3
I. Podstawa prawna.....	3
II. Przemoc i jej rodzaje w aspekcie rodziny	3
III. Diagnoza problemu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Nowosolna	4
IV. Cele programu	7
V. Działania służące realizacji programu	7
VI. Instytucje realizujące zadania programu	8
VII. Przewidywane efekty realizacji programu	11
VIII. Monitoring	11
IX. Ewaluacja	11

Wstęp

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest dokumentem, który wyznacza główne kierunki realizacji zadań zespołu interdyscyplinarnego w celu skutecznego działania i reagowania na informacje podejrzaniu stosowania przemocy w rodzinie.

Potrzeba opracowania takiego dokumentu dla Gminy Nowosolna wynika nie tylko z przesłanek formalnych (ustawa o pomocy społecznej oraz ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie - nakłada na gminę obowiązek opracowywania i realizowania programu), ale również z odczuwalnych, negatywnych zjawisk społecznych na terenie gminy.

W programie są zawarte podstawowe informacje dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie, regulacji prawnych, adresatów programu, realizatorów, zakładanych efektów.

Działania programu mają charakter wielokierunkowy, dotyczą w szczególności profilaktyki przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i pomocy osobom dotkniętym przemocą.

I. Podstawa prawna

- 1) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390),
- 2) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 930, 1583 i 2174),
- 3) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 487),
- 4) Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1749, 2138 i 2261),
- 5) Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 2082, z 2016 r., poz. 406, 1177 i 1271),
- 6) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury "Niebieskiej Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz. U. z 2011 r. Nr 209 poz. 1245),
- 7) Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020, stanowiącego Załącznik do uchwały Nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 (M.P. z 2014 r. poz. 445).

II. Przemoc i jej rodzaje w aspekcie rodziny

Rodzina jako podstawowa komórka społeczna jest najważniejszym środowiskiem życia człowieka. Kształtuje ona osobowość, system wartości, poglądy i styl życia, każdego z jej członków. W prawidłowo funkcjonującej rodzinie niezmiernie ważną rolę odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami i dziećmi, które winny być oparte na miłości, zrozumieniu, akceptacji i poszanowaniu godności.

W rodzinie dysfunkcyjnej zaburzeniu ulegają relacje pomiędzy członkami i może dochodzić do aktów przemocy. Niewłaściwe są sposoby wypełniania ról społecznych, łamane są podstawowe reguły i zasady. Występują zachowania niezgodne z normami prawnymi i moralnymi. Rodzina przekazuje dzieciom niewłaściwy wzór do naśladowania. Negatywnie wpływa na kształtowanie osobowości dziecka zabierając mu możliwość normalnego rozwoju i wzrastania.

Zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej rodzina jest objęta szczególną ochroną i opieką państwa. Kobieta i mężczyzna mają równe prawa w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym. Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.

Przemoc w rodzinie, to każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy, które jest zamierzone i wykorzystuje przewagę siły. Narusza godność człowieka, podstawowe prawa, wolność oraz powodujące cierpienie i szkody. Definicja przemocy w rodzinie w świetle ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390) mówi, iż „**przemoc w rodzinie to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą**”.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem, które coraz częściej staje się przedmiotem świadomych, skoordynowanych działań zaradczych. Rodzina jako naturalna jednostka społeczeństwa, podlega ochronie ze strony społeczeństwa, jak i państwa. Stanowi podstawowe źródło realizacji potrzeb społecznych miłości, akceptacji, poczucia bezpieczeństwa, umożliwia rozwój społeczny i emocjonalny, stymuluje rozwój poznawczy. Dom rodzinny, choć kojarzy nam się z ciepłem, miłością i bezpieczeństwem niestety często jest miejscem, w którym rodzi się cierpienie, ból i lęk, oraz dochodzi do tragedii. Ofiary przemocy domowej doświadczają lęku, bezsilności, przygnębienia i rozpacz. Doznają urazów nie tylko fizycznych, ale i psychicznych, podlegają długotrwałemu procesowi niszczącego stresu i zagrożenia.

Przemoc w dzisiejszych czasach jest coraz bardziej zauważalnym zjawiskiem i niepokojąco narastającym, często towarzyszy temu uzależnienie członków rodziny. Przemoc pozostawia ślady nie tylko na ciele, ale również w psychice, choć najczęściej kojarzy się z biciem, to do przemocy zaliczyć również możemy poniżenie człowieka, niszczenie jego poczucia wartości.

Typy przemocy, z jakimi spotykamy się w środowisku domowym:

1) Przemoc fizyczna

Przemoc fizyczna jest intencjonalnym zachowaniem, niosącym ryzyko uszkodzenia ciała. Przejawami przemocy fizycznej są: popychanie, policzkowanie, szarpanie, uderzenie pięścią, kopanie, przypalanie papierosem, duszenie, rzucanie przedmiotami, drapanie, plucie, wykręcanie rąk, napaść z użyciem broni, krępowanie lub więzienie, świadome stworzenie niebezpiecznych sytuacji stanowiących zagrożenie fizyczne. Lista form przemocy nie ogranicza się tylko do wymienionych powyżej. W praktyce spotyka się ich znacznie więcej.

2) Przemoc psychiczna

Przemoc psychiczna zawiera przymus i groźby, zastraszenie, emocjonalne wykorzystanie, za które uważa się oskarżanie, upokarzanie, poniżanie, obwinianie i manipulowanie poczuciem winy, wyzwiska, wmawianie choroby psychicznej, odmawianie współżycia seksualnego, izolowanie poprzez kontrolowanie lub zakaz kontaktów z innymi, zabranianie korzystania z telefonu, samochodu, zakaz opuszczania domu itd.

3) Przemoc seksualna

Przemoc seksualna polega na zmuszaniu osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły fizycznej, ale także na groźbach użycia siły lub emocjonalnym szantażu.

4) Przemoc ekonomiczna

Przemoc ekonomiczna polega na tym, że ofiara staje się zależna finansowo od partnera. Objawia się to ograniczeniem dostępu ofiary do pieniędzy czy do informacji o stanie finansowym rodziny, zmuszenie ofiary do proszenia o każdy grosz, wykradanie pieniędzy ofiary, niedopuszczanie ofiary do pracy zarobkowej. Sprawcy przemocy są bezwzględni, zniewalają swe ofiary, stosując wobec nich groźby i demonstrację swej siły. Natomiast ofiary w obliczu przemocy są zwykle bierne, rzadko sięgają po asertywne, a nawet agresywne formy zachowania. Ich wyróżniającą cechą jest silne poczucie winy i przypisywanie sobie odpowiedzialności za akty agresji. Doznawanie przemocy prowadzi do niskiej samooceny, poczucia bezsilności, ciągłego niepokoju, depresji, chorób związanych ze stresem. Szczególnie dramatyczne konsekwencje przemocy zauważa się u dzieci. Powoduje ona w ich psychice nieodwracalne skutki, które mogą dać znać o sobie dopiero w dorosłym życiu.

Dlatego też większość ofiar przemocy potrzebuje pomocy innych, bez tego sama nigdy nie zdobędzie się na odwagę, aby przeciwstawić się.

Z uwagi na powyższe fakty konieczne jest podjęcie działań zmierzających w kierunku edukacji społeczeństwa, dostarczając wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z problemami. Niezbędne jest również zapewnienie profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej ofiarom przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci.

III. Diagnoza problemu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Nowosolna

Ocena skali interesującego nas zjawiska jest przedsięwzięciem niezwykle trudnym. Ludzie zazwyczaj niechętnie mówią o negatywnych zjawiskach, jakie występują w ich rodzinach. Bardzo rzadko również przyznają, że są ofiarami lub sprawcami przemocy wobec bliskich osób.

Z danych Policji wynika, że na terenie gminy Nowosolna problem przemocy w rodzinie na przestrzeni ostatnich lat pozostaje na porównywalnym poziomie. Odnotowane różnice nie są na tyle znaczne, by mówić o tendencji wzrostowej czy spadkowej problemu.

Od 2012 r. na podstawie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw procedura „Niebieskiej Karty” realizowana jest nie tylko przez policję, ale również przez inne podmioty (ośrodek pomocy społecznej, placówki oświaty i służby zdrowia, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych).

Skalę problemu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Nowosolna obrazują statystyki opracowane na podstawie danych zebranych w ramach procedury "Niebieskiej Karty" i działań Zespołu Interdyscyplinarnego.

Tabela nr 1. Zestawienie liczby "Niebieskich Kart"

Rok oceny	2014	2015
Liczba sporządzonych „NK” A wszczynających procedurę w danym roku przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów	8	11
Ogółem: - w tym prowadzonych procedur z roku ubiegłego:	5	3
OPS	0	0
Policja	7	10
GKRPA	0	0
Oświata	1	1
Ochrona zdrowia	0	0
Liczba rodzin objętych pomocą	2	2
Liczba sporządzonych „NK” C	6	11
Liczba sporządzonych „NK” D	5	8
Liczba zakończonych procedur „NK” Ogółem:	5	5
w tym z powodu:		
·zakończenia przemocy w rodzinie oraz zrealizowania indywidualnego planu pomocy	3	5
·braku zasadności podejmowania działań	2	0

Źródło: dane Ośrodka Pomocy Społecznej

W latach 2014-2015 odnotowano wzrost wdrożonych procedur "NK". Procedury "Niebieskie Karty" najczęściej były wszczynane przez policję z uwagi na największą liczbę zgłoszeń o podejrzeniu stosowania przemocy w trakcie interwencji. Zauważyć można, iż jedynie policja i oświata podejmują działania wdrażające procedurę. W badanych latach żadna inna instytucja nie założyła "NK".

Z powyższego zestawienia wynika, iż zgłoszenia do organów ścigania o popełnieniu przestępstwa w związku z prowadzonymi działaniami związanymi z procedurą "NK" to jedynie pojedyncze przypadki. Najczęściej przemoc ustaje lub zostaje zrealizowany plan pomocy.

Analizując prowadzone procedury "NK" można zauważyć, że najczęściej do przemocy dochodzi w rodzinach, w których występowały problemy z uzależnieniem alkoholowym. Istotnym jest więc prowadzenie profilaktyki związanej z uzależnieniami.

W jednym z przypadków rozpatrywanych w Zespole Interdyscyplinarnym prokurator zastosował izolację sprawcy od pokrzywdzonej. W żadnym przypadku nie była konieczna pomoc medyczna dla osoby pokrzywdzonej. Osoby, co do których zachodziło podejrzenie, że są ofiarami przemocy informowano o

przysługujących im uprawnieniach i możliwościach prawnych, kierowano do instytucji w powiecie udzielających specjalistycznego poradnictwa (głównie prawnego i psychologicznego) oraz informowano o możliwości skorzystania z terapii. Osoby, co do których zachodziło podejrzenie, że są sprawcami przemocy informowano o konsekwencjach, w tym prawnych, stosowanej przemocy jak również o możliwościach uzyskania wsparcia terapeutycznego.

Tabela nr 2. Osoby dotknięte przemocą – pomoc finansowa z OPS

Pomoc finansowa dla rodzin dotkniętych przemocą	2014	2015
Liczba rodzin	2	2
Liczba osób w rodzinach	9	9

Źródło: dane Ośrodka Pomocy Społecznej

Pomoc finansowa dla rodzin dotkniętych przemocą nie jest potrzebna we wszystkich przypadkach. Po stwierdzeniu przez Ośrodek takiej konieczności, rodzina otrzymuje wsparcie finansowe.

Instytucje udzielające wsparcia rodzinom dotkniętym przemocą działające na terenie Gminy Nowosolna:

- Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Nowosolna
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Policja,
- Szkoły,
- Kuratorzy,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Parafie,
- Gminno-Parkowe Centrum Kultury i Ekologii
- Punkt Konsultacyjno-Informacyjny

Udzielenia Wsparcia dla osób doznających przemocy utrudniają:

- brak specjalistów dostępnych na terenie gminy,
- brak zainteresowania do poszukiwania wsparcia w miejscu zamieszkania,
- brak bazy lokalowej dla ofiar przemocy domowej,
- brak możliwości izolowania sprawców przemocy,
- brak działań we współpracy z instytucjami, zły przepływ informacji,
- długi okres rozstrzygania spraw w sądach,
- niska świadomość społeczna,
- funkcjonowanie stereotypów na temat przemocy,
- zatajanie przez członków rodziny i bliskich przemocy domowej,
- brak współdziałania ze strony osoby doznającej przemocy.

IV. Cele programu

1. Cel główny

Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie w gminie, zapewnienie ochrony jej ofiarom oraz skuteczne oddziaływanie na jej sprawców.

Istotnym jest podejmowanie kompleksowych działań ukierunkowanych zarówno na ochronę ofiar przemocy, jak i na edukowanie osób stosujących przemoc oraz korygowanie agresywnych zachowań i postaw.

2. Cele szczegółowe:

- a) Podejmowanie działań mających na celu poprawę sytuacji rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie.
- b) Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- c) Udzielanie pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie.
- d) Umożliwienie podnoszenia kompetencji osób pracujących z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie lub osobami stosującymi przemoc w rodzinie.

V. Działania służące realizacji programu

1) Podejmowanie działań mających na celu poprawę sytuacji rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie:

- diagnozowanie i monitorowanie tzw. „grup ryzyka” przez podmioty uczestniczące w procedurze „Niebieskiej Karty”;
- zwiększanie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy w rodzinie, upowszechnienia informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc w rodzinie;
- zmiana postrzegania przez społeczeństwo problemu przemocy w rodzinie;
- przygotowanie i kolportaż odpowiednich materiałów informacyjno-edukacyjnych nt. infrastruktury placówek pomocowych i instytucji wspierających (informatory, ulotki, plakaty);
- propagowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich, zapobieganie złym zachowaniom;
- wdrażanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych;
- realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- podejmowanie działań w celu zapewnienia pomocy, poradnictwa specjalistycznego oraz wsparcia i bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie;
- udzielanie przez Ośrodek Pomocy Społecznej pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom dotkniętym przemocą.
- edukacja dzieci i młodzieży w zakresie reagowania na zachowania agresywne;

2) Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- diagnozowanie i monitoring zjawiska przemocy w rodzinie oraz zachowań agresywnych młodzieży na terenie gminy;
- rozwój działalności zespołu interdyscyplinarnego;
- rozwój poradnictwa specjalistycznego dla różnych kategorii ofiar i sprawców, w tym: rodzinnego, prawnego, psychologicznego, socjalnego;
- rozwój poradnictwa dla rodziców z rodzin zagrożonych przemocą;
- rozwój oddziaływań terapeutycznych ukierunkowanych na osoby dotknięte przemocą w rodzinie, osoby stosujące przemoc w rodzinie oraz młodzież wykazującą zachowania agresywne;

3) Udzielanie pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie:

- realizacja programów profilaktycznych i terapeutycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie;
- rozwój nowych form i metod wsparcia środowiskowego dla dzieci i młodzieży zagrożonej lub dotkniętej przemocą w rodzinie;
- poszerzenie oferty środowiskowych form pracy o zagadnienia związane z poradnictwem i doradztwem edukacyjno – zawodowym;
- wspomaganie działalności instytucji, kościołów i związków wyznaniowych, stowarzyszeń i osób fizycznych realizujących zadania w zakresie pomocy ofiarom przemocy.

4) Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego:

- systematyczna edukacja służb stykających się z problematyką przemocy w rodzinie;
- podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób dotkniętych przemocą;
- wypracowanie procedur aktywnej i stałej współpracy placówek oświatowych, jednostek pomocy społecznej i służby zdrowia, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, organizacji pozarządowych i kościoła;
- stałe podnoszenie jakości usług świadczonych przez instytucje pomocowe;
- aktywność, współdziałanie i wymiana informacji między służbami;
- przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

VI. Instytucje realizujące zadania programu

Działania wyznaczone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2021 w Gminie Nowosolna mają charakter ciągły.

Podmiotem odpowiedzialnym za koordynację działań wyznaczonych w Gminnym Programie jest Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Nowosolna.

Podmiotami realizującymi działania mogą być : Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Nowosolna, Zespół Interdyscyplinarny, Policja, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Szkoły, GPCKIE, Parafie.

Partnerami w realizacji działań są z kolei: placówki służby zdrowia, specjaliści placówek odwykowych z punktów interwencji kryzysowych, hosteli dla ofiar przemocy i innych działających poza terenem Gminy Nowosolna.

Tabela nr 3. Działania zasobów instytucjonalnych gminy Nowosolna

L. p.	Instytucja	Działalność wspierająca rodzin z problem przemocy
1.	Ośrodek Pomocy Społecznej	Praca socjalna; pomoc finansowa, rzeczowa, dożywianie dzieci w szkołach; specjalistyczne poradnictwo; aktywizacja społeczna i zawodowa, wspieranie aktywności lokalnej, udzielanie informacji, kierowanie do odpowiednich instytucji
2.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w rodzinie	Wsparcie i pomoc dla rodzin w przezwyciężeniu problemu przemocy.
3	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Profilaktyka uzależnień, przeciwdziałanie demoralizacji dzieci i młodzieży, problemom związanym z nadużywaniem alkoholu;
4	Gminno Parkowe Centrum Kultury i Ekologii	Krzewienie kultury, pozytywnych form organizacji czasu wolnego wśród dzieci i młodzieży; działalność profilaktyczna w zakresie zdrowia; udostępnienie bazy lokalowej; udział w organizowaniu pogadank, warsztatów, wycieczek, wyjazdów; wspieranie aktywności lokalnej.
5	Placówki oświatowe	Działalność edukacyjno – wychowawcza, organizowanie zajęć pozaszkolnych wyrównujących szanse edukacyjne, zajęć socjoterapeutycznych, organizowanie dzieciom czasu wolnego- koła zainteresowań, świetlice szkolne; realizacja programów z zakresu profilaktyki uzależnień, przemocy, odpowiedzialności karnej nieletnich; włączanie się w ogólnokrajowe kampanie promujące rodzinę; szkolenia, warsztaty, pogadanki dla rodziców i uczniów w zakresie uzależnień, trudności opiekuńczo-wychowawczych; pomoc psychologiczno-pedagogiczna dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.
6	Punkt Konsultacyjno-Informacyjny	Działania w zakresie profilaktyki uzależnień, przemocy, porad rodzinnych, pomoc w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych.
7	Parafie	Wsparcie duchowe, emocjonalne i rozmowy wspierające osoby dotknięte przemocą.
8	Policja	Działania interwencyjne, profilaktyczne spotkania z dziećmi i młodzieżą; działania wspomagające inne instytucje pracujące z rodziną.

Tabela nr 4. Działania, okresy realizacji, realizatorzy, wskaźniki i źródła finansowania celów szczegółowych programu.

L. p.	Działanie	Okres realizacji	Realizator	Wskaźnik	Źródła finansowania
1.	Pomoc materialna i finansowa	2017-2021	OPS	Liczba wspieranych rodzin	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne
2.	Pomoc w formie dożywiania	2017-2021	OPS, placówki oświatowe	Liczba wspieranych dzieci	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne
3.	Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci w rodzinach	2017-2021	Placówki służby zdrowia, OPS	Liczba wspieranych, monitorowanych dzieci	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne
4.	Zapewnienie wsparcia rodzinnie w formie asystenta rodziny lub rodziny wspierającej	2017-2021	OPS	Liczba wspieranych rodzin	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne
5.	Organizowanie czasu wolnego i wypoczynku dzieciom	2017-2021	GPCKiE, placówki oświatowe.	Liczba zorganizowanych form wypoczynku	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne
6.	Analiza i diagnoza rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu zadań rodzicielskich	2017-2021	OPS, Zespół Interdyscyplinar ny GKRPA	Liczba rodzin zagrożonych	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne
7.	Monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem	2017-2021	OPS, Zespół Interdyscyplinar ny GKRPA, Policja	Liczba monitorowanych rodzin	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne
8.	Konsultacje i specjalistyczne poradnictwo w zakresie rozwiązywania problemów opiekuńczo-wychowawczych związanych z przemocą, uzależnieniami, aktywizacja zawodowa	2017-2021	OPS, placówki oświatowe, Zespół Interdyscyplinar ny, Punkt Konsultacyjno - Informacyjny	Liczba porad	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne
9.	Organizowanie prelekcji, porad, warsztatów dla rodziców i dzieci	2017-2021	GPCKiE, placówki oświatowe	Liczba spotkań	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne
10	Zapewnienie pomocy w nauce i wyrównywaniu braków edukacyjnych, społecznych dzieci	2017-2021	Placówki oświatowe	Liczba zorganizowanych zajęć wyrównawczych, liczba porad	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne
11	Realizacja programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom, przemocy w rodzinie, udział w ogólnopolskich kampaniach społecznych	2017-2021	OPS, GKRPA, GPCKiE, placówki oświatowe	Liczba zrealizowanych programów, akcji, imprez	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne

VII. Przewidywane efekty realizacji programu

Przewidywanymi efektami podejmowanych działań mają być:

- 1) zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie;
- 2) udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie;
- 3) wzrost zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy;
- 4) ograniczenie powstawania sytuacji kryzysowych związanych z przemocą w rodzinie;
- 5) usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą;
- 6) uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie.

VIII. Monitoring

Monitoring będzie dokonywany przez Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej do 31-go marca każdego roku. Polegać on będzie na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych działań. Monitorowanie będzie odbywać się w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w realizację Programu.

Sprawozdania z realizacji zadań Programu przez poszczególne podmioty będą składane do 15-go lutego każdego roku do Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Nowosolna.

IX. Ewaluacja

Ewaluacja ma dostarczyć informacji, czy cele programu są właściwie realizowane, jaka jest trafność przyjętych sposobów realizacji, jaka skuteczność i efektywność Programu oraz wskazać potrzebne zmiany na przyszłość. Program ma charakter otwarty. Zmieniające się uwarunkowania prawne i organizacyjne mogą wpłynąć na konieczność jego uzupełnienia.

Narzędzia ewaluacji Programu:

- 1) Systematyczne zbieranie i analiza danych dotyczących realizacji Programu.
- 2) Systematyczna kontrola i monitoring realizowanych zadań pod względem jakości, czasu oraz efektywności.
- 3) Sporządzanie rocznych sprawozdań z realizacji Programu zawierających opis przeprowadzonych działań i dane statystyczne.
- 4) Sporządzenie diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych.

Dla zbadania efektów programu, w trakcie jego realizacji Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej dokona ewaluacji Programu do 30-go kwietnia każdego roku oraz po jego zakończeniu.

Ewaluacja przeprowadzona zostanie pod kątem następujących kryteriów:

1) adekwatności

- stopień dostosowania programu do potrzeb osób, które zostały nim objęte,

2) użyteczności

- stopień przydatności programu dla odbiorców,

3) skuteczności

- stopień osiągnięcia zaplanowanych celów,

4) efektywności

- sprawność działań podejmowanych w toku realizacji programu,

5) oddziaływania

- stopień, w jakim korzyści odniesione przez uczestników programu miały wpływ na ich otoczenie,

6) trwałości

- czas, przez jaki program oddziaływał na uczestników i ich otoczenie.

Uzasadnienie

Potrzeba podejmowania działań zapobiegających przemocy w rodzinie wynika z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390). Niniejsza ustawa określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie i osób ją stosujących. Zgodnie z art. 6 pkt. 2 przytoczonej wyżej ustawy, na gminie ciąży obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, między innymi poprzez opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Program określa wachlarz zaplanowanych działań, których celem będzie zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz stworzenie jednolitego i profesjonalnego systemu pomocy dla osób zagrożonych lub uwikłanych w zjawisko przemocy domowej, angażuje wiele służb, instytucji, organizacji do odpowiedzialności za ich realizację. Wobec powyższego przyjęcie uchwały jest zasadne.